

OSTNÍK

Zpravodaj Klubu kaktusářů v Ostravě, z. s.

Číslo 526.
Ročník 53.
Leden 2024

Navajoa peeblesiana var. *maia*, jižně od Cameron, Arizona

Z naší činnosti

Skvělé zakončení kaktusářské sezóny v Ostravě, Mikulášská schůzka 15. 12. 2023 s tombolou, občerstvením a vynikající přednáškou Martina Švidrnocha z cesty po Chile. Začali jsme se scházet kolem 16. hodiny, abychom připravili tombolu a trochu si ještě před zahájením schůze povykládali. Sešlo se přes 30 našich členů a hostů. Významní kaktusáři přijeli z Polska (Grzegorz Goldmann a Andrzej Wandzik), přijeli kamarádi z Krnovska (Horst Havelka a Žyla, Václav Zdrálek), nechyběli ani přátelé z okolí, Jaromír Vavrouch z Litovle, Ivo Stoklasa z Opavy, manželé Víchovi z Chuchelné a další, ale to jsou vlastně naši členové. Následovala přednáška MUDr. Martina Švidrnocha, která byla perfektně připravena. Krásné obrázky, výborný slovní doprovod a zážitky z cesty po Chile se všem velice líbil. Přednáška nebyla přípiš dlouhá, ale výstižná, tak jak by na slavnostním večeru měla být. Děkujeme přednášejícímu za skvělý zážitek. Jelikož gulášek se ještě ohříval, začala tombola, kde všichni něco vyhráli. Zásahu na rychlém průběhu tomboly měli naši členové Pavel Klouda, Petr Lichý a Filip Vavrečka. Skvělá práce. Děkujeme všem přátelům, kteří věnovali své přebytky a udělali tak radost sobě i svým kamarádům. Po skončení tomboly bylo slyšet mezi návštěvníky, že už mají hlad, všichni se těšili na slíbený gulášek. Jako vždycky, i tentokrát byl vynikající. Na závěr probíhala diskuze a přátelé se pomalu začali vytrácet, přece jen to někteří měli domů daleko. Ti skalní skončili kolem desáté hodiny. Akce byla velmi úspěšná, budeme se těšit na příští rok.

Obrázky našich členů

***Navajoa peeblesiana* Croizat f. *maia* Hochstätter - Cactaceae-Review 2(2): 10, 1999. Repert. Pl. Succ. (I.O.S.), 50: 13, 1999 publ. 2000.**

Výskyt jižně od Cameron, Arizona. Mrazuvzdorné kaktusy jihozápadu USA. Rostlina má bílé kratší trny, střední prohnuté a přitisklé nahoru k tělu, žlutý květ. Podle Fritze Hochstättera zastupuje jediný druh: *Navajoa peeblesianase* třemi pddruhy: ssp. *peeblesiana*, ssp. *menzelii* a ssp. *fickeiseniorum*. Tento autor považuje *N. maiu* za synonymum *N. peeblesiana*. Někteří autoři řadí rod *Navajoa* do rodu *Pediocactus*, kam velmi dobře zapadají podobné květy, plody i semena. (foto KL)

Další barevné obrázky na zadní straně, zaslal náš dlouholetý kamarád a vynikající pěstitel Karel Janík z Opavy. Jeho oblíbeným rodem jsou mamilárie, ale nevyhýbá se ani jiným druhům. Dnes jsem nevybral krásné rostliny mamilárií s plody, ale i s otevřenými květy. Mamilárie často kvetou opakovaně během roku, takže můžeme spolu květy i plody:

Mammillaria crinita* f. *gilensis

Mammillaria grahamii* f. *olivce

Mammillaria nana

Mammillaria nivosa

Mammillaria albicans* f. *fraileana

Mammillaria petrophila* var. *arida

Kaktusy v sobě ukrývají nejen krásu svých výrazných tvarů a trnů, ale také překvapivou lahodnost svých plodů. I přes drsné podmínky, ve kterých rostou, vytvářejí kaktusy plody, které jsou nejen zajímavé na pohled, ale také lákavé pro chuťové buňky. Už posledně jsem psal, jak mi dcery chodily plody mamilárií. Jsou však plody k jídlu, která můžete koupit i u nás běžně v obchodě. Mezi nejznámější patří: Pitahaya - *Hylocereus* (Dračí ovoce), Tuna - *Opuntia* (Nopalový plod), Saguaro plody - *Carnegiea*, V mnoha kulturách jsou plody součástí tradičních pokrmů, slavností a rituálů. Původní obyvatelé využívají tyto plody nejen jako potravu, ale i pro své léčivé vlastnosti a význam v tradiční medicíně. Pěstitelé kaktusů, však využívají semínka z plodu, pro rozmnožování výsevem.

Na úvod nového roku 2024

Vážení přátelé, kamarádi, pěstitelé kaktusů a sukulentů. Tak zde máme Nový rok 2024, pro Ostravské členy je to rok velmi významný. Dne 14. 1. 1954 byl v Ostravě založen kroužek kaktusářů, který letos oslavuje 70 let nepřetržitého trvání. U zrodu kroužku stálo asi devět zakládajících členů s vynikajícím organizátorem panem Emilem Zavadilem. Počet členů rychle narůstal, ke konci roku měl nově založený kroužek kaktusářů už 70 členů. Roku 1957 proběhl v Liberci - Sjezd kaktusářů. Členové Ostravského kroužku se zúčastnili ve velkém počtu, jelikož byl s touto akcí spojen autobusový zájezd. Sjezdu se účastnilo asi 90 členů, z toho 50 z Ostravska. Na přelomu roku 1979 - 1980 měla už naše kaktusářská organizace 300 platících členů. V Ostravě - Porubě bylo dalších 120 členů. V tuto dobu byla třetí největší kaktusářská organizace, asi 20 let vedl náš Klub MUDr. Vladimír Plesník.

K 40. výročí ostravského kaktusářství, bylo roku 1994 uspořádáno setkání pěstitelů kaktusů a jiných sukulentů na Palkovických Hůrkách, kde se sjelo asi 170 účastníků. Od této doby se setkání Pobeskydí pořádá každý rok (mimo kovidové doby). Letos je to už 30 let. Vyvrcholení oslav našeho Klubu, by mělo proběhnout na Pobeskydí 2024, které se bude konat opět v Beskydech, tentokrát na slovenské straně v Sudoparku - Drevená dedina, Klokočov. Je to jen asi 5 km za hranicí přechodu Konečná. Chystáme spoustu zajímavých atrakcí, vrátíme se k čepování piva zdarma, zajištěno bude i opékání steaků a další argentinské speciality. Zveme všechny přátele na přátelské posezení uprostřed Beskydských lesů. KL

Obrázky z Mikulášské schůzky 2023

vzácní hosté Horst Havelka z Nových Heřminov, Drahomír Žyla z Krnova a kamarádi z Polska

v úvodu přednesli přátelskou zdravici kaktusáři z Polska Andrzej Wandzik a Grzegorz Goldmann
vpravo: Jan Dobiáš a Jaroslav Doubrava

Tomáš Slanina, Vladimír Skoumal, Jiří Číp, Ota Ostravský, Václav Zdrálek

Pavel Klouda, Filip Vavrečka, Petr Lichý, vpravo: Josef Martiník, Antonín Kupka, Stanislav Slovák

zleva: Lumír Král, Grzegorz Gokdmann, Jaroslav a Jitka Víchovi, Andrzej Wandzik, 2023

Krása plodů - 2.

Na zadní straně Ostníku, je ukázka plodů mamilárií, doplněné i krásnými květy. Jednotlivé druhy, mohou mít různé tvary, barvu i počet semen v plodu. Kaktusové plody jsou nejen zázrakem přežití v extrémních podmínkách pouště, ale také lahodným a zdravým příspěvkem do lidské stravy. Jejich různorodost, od pitahaya po tuny, nabízí každému něco nového k objevování. Při ochutnávání těchto plodů si však pamatujte na důležitost zachování těchto křehkých ekosystémů pro budoucí generace. Jen pro zajímavost, na závěr krátkého příspěvku, ukázka plodů několika rodů.

Coryphantha

Epithelantha

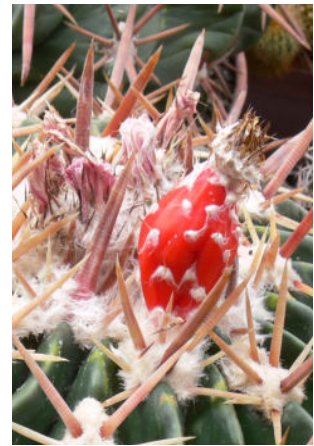
Lophophora

Echinocereus

Notocactus

Homalocephala

Austrocactus hibernus

Austrocactus spiniflorus (foto JGK)

Jelikož se věnuji studiím a pěstováním rodu *Austrocactus*, tak uvedu alespoň některé zajímavé rozdíly v plodech. Ty jsou většinou u austrokaktusů malé suché bobule, které když dozrají, tak puknou a semena se za pomoci větru vysypou. Do rodu *Austrocactus* je zahrnut i *A. spiniflorus* či *hibernus*, které mají plody velké šťavnaté a protáhlé a mají na povrchu malé trny. Britton a Rose pro *A. spiniflorus* vytvořili nový rod *Erdisia* a typová rostlina byla uvedena *Erdisia spiniflora*. F. Ritter popsal nově objevený druh *Austrocactus hibernus*, který má rovněž masité protáhlé plody s malými trny na povrchu. Byl bych pro, aby i tento druh byl zařazen pod název *Erdisia hiberna*. Tyto druhy jsou hodně diskutabilní, často jsou řazeni i do jiných rodů, zvláště *A. spiniflorus* měl hned několik synonym: *Corryocactus spiniflorus*, *Echinocereus hypogaeus*, *Cereus hypogaeus*, *Echinocereus clavatus*, *Eulychnia clavata*, *Opuntia clavata*, *Erdisia spiniflora*, *Opuntia spiniflora*, *Opuntia bicolor*. *Austrocactus spiniflorus*. Měl by být kaktus s masitým plodem *Austrocactus* nebo *Erdisia*.

Zkamenělé kaktusy

V Argentině se nachází místa, kde se vyskytují zkamenělé amonity. Na svých cestách jsem takových míst viděl hned několik. Dokonce se vyskytují i ve větších nadmořských výškách. Když jsme šli směrem k Aconcagua, tak před lagunou je vršek s kameny, v nich jsou amonity. U Zapaly na vápencových výchozech se rovněž nachází lokalita s amonity. Jižněji u Laguna Blanca, je amonitů poměrně velké množství. Správní budova strážců národního parku je postavena z vápencových bloků, v kterých je plno amonitů. Nejvíce jsem jich viděl za Malarqüe, La Valenciana, kde jsme nad lomem hledali kaktusy, ale našli jsme jen amonity. Byly velké od 3 cm v průměru, až do velikosti přes půl metru, pomalu kvůli nim, nebylo kde stoupnout. Bohužel kameny jsou těžké a nedaly by se převést letadlem, možná i proto, že je to nezákonné.

amonity nad dolem La Valenciana

různé zkameněliny, se nachází na skalních terasách, u Zapala

Amoniti jsou fosilní schránkovci, kteří žili v mořích během druhohor (mezozoika), a jejich zkameněliny jsou známé z mnoha částí světa, včetně České republiky, kde se amoniti vyskytují v geologických formacích z období druhohor.

Kromě zkamenělých živočichů se v Argentině vyskytují i zkamenělé rostliny. Navštívil jsem dva národní parky zkamenělých lesů, tvořené především praauraukáriemi. Některé kmeny dosahovaly až 30 m délky, o průměru kolem 3 m. Ani zkamenělé dřevo se nesmí brát, to dost hlídané a trestné.

Zkameněliny rostlin jsou fascinujícím oknem do minulosti, které nám umožňuje pochopit evoluci a vývoj rostlin na naší planetě. Tyto pozůstatky dávných rostlin nám přináší klíčové informace o ekosystémech, podnebí a geologických změnách, kterým čelily. Při pohledu na zkameněliny rostlin se otevírá poutavý příběh o přizpůsobení, přežití a vzestupu zelených organismů. Zkameněliny rostlin zahrnují různé formy, jako jsou otisky listů, stromů, nebo dokonce celých lesů. První známky rostlin na Zemi sahají až do doby před více než 400 miliony lety, kdy se vyvinuly první rostliny schopné fotosyntézy. Jedním z nejstarších známých fosilních rostlin je kryptospórnat, který se objevil v devonském období.

Během mezozoické éry, v době dinosaurů, zažívaly rostliny rozmanitý vývoj. Stromové kapradiny a cykasy dominovaly krajinou, a mnohé z nich byly přizpůsobeny k rozšiřování na nová území. Semenáče se objevily v období křídly, což byl klíčový krok k vytvoření moderních kvetoucích rostlin.

Paleobotanika, věda zkoumající fosilní rostliny, dnes využívá moderní technologie, jako jsou rentgenové snímky a počítačová tomografie, k detailnějšímu zkoumání zkamenělin. Tato spojení mezi historií a moderními technologiemi umožňují vědcům získávat nové poznatky o anatomii, fyziologii a vývoji rostlin v minulosti. Studium zkamenělin rostlin má i praktický význam pro současnost. Přináší nám pochopení historických ekosystémů, které může být klíčové pro ochranu biodiverzity a udržitelnost naší planety. Zároveň nám poskytuje inspiraci pro možné strategie v oblasti genetiky a biotechnologií, které mohou napomoci přežití rostlin i v budoucích podmínkách. Zkameněliny rostlin nám nabízejí cenný pohled na evoluci a vývoj rostlin na Zemi. Tyto pozůstatky, společně s moderními technologiemi, nám umožňují lepší pochopení minulosti a přináší nám poznatky, které mohou mít významný dopad na ochranu života na naší planetě v budoucnosti. Studium zkamenělin rostlin je tedy nejen výzkumem minulosti, ale také klíčem k lepšímu chápání a ochraně naší přírody dnes a zítra.

Když jsem začínal kaktusařit, někdy před 50 lety jsem četl v časopise o zkamenělé *Opuncii*. Záhy na to přišla zpráva, že to bylo vymyšlené a není to pravda. Nyní s novými moderními technologiemi se objevují informace o zkamenělých prakaktusech. *Pereskia* je považována za jeden z nejstarších žijících příbuzných kaktusů. Některé fosilní druhy, které byly zařazeny do rodu *Pereskia*, byly nalezeny v období druhohor (mezi 66 až 145 miliony lety). *Pereskia*, jedinečný rod rostlin, zaujímá zvláštní místo v čeledi kaktusů, přestože se mohou zdát odlišné od typických kaktusů. *Pereskia* poskytuje klíčový pohled do minulosti, nabízí pochopení rané evoluce sukulentních rostlin a přináší důležité informace pro vědce zkoumající adaptace v suchých prostředích.

Rod *Pereskia* zahrnuje přibližně 20 druhů a lze je nalézt v jižních částech Severní, Střední, až po sever Jižní Ameriky. Tyto rostliny mají některé charakteristické rysy, jako jsou listy podobné těm u jiných rostlin, což je výrazně odlišuje od typických kaktusů, jejichž listy jsou přeměněny na trny.

Kaktusy mají unikátní anatomii, zahrnující redukované listy, přeměněné na trny, a speciální tkáň pro ukládání vody. Tyto adaptace mohou být klíčové pro přežití v extrémně suchých podmínkách, ale zároveň mohou ovlivnit šance na fosilizaci. Studium zkamenělin kaktusů poskytuje pohled na vývoj těchto anatomických adaptací a jejich význam pro přežití.

Proces fosilizace rostlin závisí na mnoha faktorech, včetně podmínek půdy, rychlosti sedimentace a mikroorganismů. V suchých oblastech může být zachování rostlinných pozůstatků obtížnější, a proto jsou zkameněliny kaktusů vzácné. Přesto několik pozoruhodných nálezů nám umožňuje lépe porozumět minulosti těchto rostlin. Studium zkamenělin kaktusů může rovněž osvětlit, jak tyto rostliny reagovaly na historické klimatické změny. Bylo by zajímavé zjistit, jak se jejich adaptace vyvíjely v reakci na změny v teplotě a srážkách, a jak tyto změny ovlivnily rozšíření kaktusů v průběhu milionů let.

Zkameněliny kaktusů jsou cenným pramenem informací o evoluci a adaptacích této zajímavé skupiny rostlin. Ačkoliv jsou vzácné, přinášejí nám unikátní pohled na historii kaktusů a pomáhají nám pochopit, jak se tyto rostliny přizpůsobily extrémním podmínkám, aby mohly kvést v suchých krajinách. Studium těchto zkamenělin má nejen historický význam, ale může poskytnout i cenné poznatky pro současné úsilí o ochranu biodiverzity a adaptaci na změny klimatu.

Další skupinou jsou zkameněliny rodu *Opuntia*, představují další zajímavou kapitolu ve světě fosilních rostlin. Tyto kaktusy jsou dobře známé svými charakteristickými plochými stonky, tzv. články, a jsou rozšířeny ve vyprahlých oblastech Ameriky. Studium zkamenělin rodu *Opuntia* opět poskytuje pohled na historii a evoluci této skupiny rostlin. Rod *Opuntia* zahrnuje více než 300 druhů a mnoho hybridů. Tyto kaktusy jsou známé svou schopností přežít v extrémně suchých podmínkách a jsou adaptovány k různým životním prostředím, od pouští po horské oblasti. Několik druhů *Opuntia* bylo objeveno ve fosilizované podobě, což nám poskytuje pohled na historickou diverzitu této skupiny.

Existují nálezy zkamenělých opuncí, které sahají až do období druhohor a třetihor. Tyto fosilie mohou zahrnovat stonky, listy a plody, což vědcům umožňuje studovat anatomii a morfologii těchto rostlin v průběhu času. Tyto fosilní nálezy mohou také pomoci v rekonstrukci paleoekosystémů a klimatických podmínek, ve kterých opuncie existovaly. Studium fosilních opuncí umožňuje sledovat evoluční změny v této skupině kaktusů. Může být sledována změna ve tvaru článků, velikosti listů a adaptacích na různá prostředí. Fosilie také mohou odhalit, jaké druhy a ekosystémy existovaly v minulosti, což má důležité dopady na naše chápání biologické rozmanitosti. Poznání minulosti opuncí a jejich adaptací může poskytnout návod pro současné snahy o zachování těchto rostlin v době změny klimatu. Fosilní záznam může sloužit jako přírodní archiv o tom, jak se opuncie přizpůsobily historickým klimatickým změnám, což může být klíčové pro strategie ochrany biodiverzity.

Zkameněliny kulovitých a sloupovitých prakaktusů jsou relativně vzácné, ale některé nálezy fosilních rostlin odpovídajících těmto typům kaktusů byly identifikovány. Tyto fosilie mohou zahrnovat otisky, fragmenty stonků nebo dokonce kompletní exempláře, které poskytují pohled na morfologii a anatomii těchto kaktusů v minulosti. Kulovité kaktusy, jako jsou například rody *Ferocactus* nebo *Echinocactus*, mají charakteristický tvar koule a jsou často adaptovány k sušším podmínkám. Některé fosilní otisky a stopy těchto kulovitých kaktusů byly nalezeny v sedimentech, což umožňuje vědcům studovat jejich vývoj a změny v čase. Sloupovité

kaktusy, jako jsou například rody *Cereus* nebo *Pachycereus*, mají charakteristický sloupovitý tvar a často dosahují značných výšek. Fosilní pozůstatky těchto kaktusů jsou méně časté, ale několik nálezů naznačuje, že i sloupovité kaktusy jsou zastoupeny ve fosilním záznamu.

Studium fosilních zkamenělin kaktusů umožňuje sledovat evoluční změny v morfologii a adaptacích těchto rostlin v průběhu času. Výzkum těchto fosilií může pomoci při identifikaci předků současných druhů kaktusů a porozumění, jak se jejich anatomie a ekologie měnily v různých geologických obdobích:

Většina zkamenělin se nachází v sedimentárních horninách, které vznikají postupným usazováním sedimentů na mořském nebo jezerním dně. Rostliny, včetně kaktusů, mohou být pohřbeny ve vrstvách sedimentů a následně zkameněny.

Jezerní nebo bažinné oblasti mohou poskytovat ideální podmínky pro uchování rostlinných pozůstatků. Mokré prostředí může zpomalit proces rozkladu a umožnit pohřbeným rostlinám přetrvat dostatečně dlouho na to, aby byly zkameněny.

Různé chemické podmínky mohou ovlivnit proces fosilizace. Například minerály v půdě mohou proniknout do rostlinných tkání a nahradit je, což vede k tvorbě zkamenělin.

Přesto, že jsou kaktusy přizpůsobeny suchým podmínkám, mohou se nacházet v aridních oblastech, fosilizace může být problematická. V suchých oblastech dochází k nižšímu množství sedimentů a vlhkosti, což může způsobit rychlý rozklad rostlinných pozůstatků.

Některé zkameněliny rostlin byly objeveny v sopečných oblastech. Sopečná tufa (sazolit) může rychle zakonzervovat organické pozůstatky.

I přesto, že zkameněliny kaktusů nejsou tak časté, jako například zkameněliny živočichů, byly nalezeny v některých lokalitách, kde byly splněny příhodné podmínky pro uchování rostlinných pozůstatků. Níže jsou uvedeny některé lokality, kde byly objeveny zkameněliny rostlin, včetně možných nálezů zkamenělin kaktusů:

1. Florissant Fossil Beds National Monument, Colorado, USA: Toto místo v USA bylo kdysi jezerní oblastí a obsahuje významné fosilní záznamy rostlin a hmyzu z období druhohor.
2. Green River Formation, Wyoming, USA: Tato oblast vytváří rozsáhlou vrstvu sedimentů a je známá svým bohatým fosilním záznamem, včetně ryb, hmyzu a rostlin.
3. Patagonie, Argentina: V jihoamerické Patagonii byly objeveny fosilie různých rostlin z období druhohor, což zahrnuje i některé kaktusy.
4. Santana Formation, Brazílie: Tato formace v Brazílii je známá svými fosilními rybami, ale také obsahuje zkameněliny rostlin, včetně některých druhů kaktusů.
5. Hollick's Petrified Forest, USA: Tato lokalita v Arizoně obsahuje velké množství zkamenělých dřevin, včetně některých druhů, které byly považovány za primitivní kaktusy.

Vytvoření zkameněliny kaktusu nebo jiné rostliny závisí na konkrétních geologických podmínkách a procesech, které umožní fosilizaci. Zkameněliny kaktusů jsou obecně vzácné, protože rostlinné tkáně jsou měkké a náchylné k rychlému rozkladu. Nicméně existují určité prostředí a podmínky, kde může dojít k uchování a fosilizaci rostlin. Dostáváme se zpátky do dob, kdy jsem četl první články o fosilních kaktusech. Dnes je uloženo v muzeích, vědeckých institutech, mnoho informací o zkamenělinách rostlin, ale i kaktusů. Uloženy jsou vzorky, které umožňují podrobnější studium fosilií prakaktusů. Nové technologie, nám mohou ještě přinést mnoho zajímavých postřehů.

vlevo: *Lepidodendron* sp., zkamenělá kůra plavuně, mladší prvohory, karbon (cca 300 - 310 milionů let), důl Staříč, podomné fosilie se vyskytují v celé ostravské těžební pánvi.

vpravo: Monumento Natural Bosques Petrificados, před 150 milióny lety zaplavila láva jurské lesy, v pozadí jsou dva kopečky, Volcán Madre e Hija, který svou erupcí pokrýl lávou okolní krajinu

O naší Zemi toho moc nevíme. Historii musíme hledat pod zemí, čím hlouběji, tím víc se nachází nových informací. Já fáral na dole do hloubky 800 - 900 metrů a všude se objevovaly zkameněliny rostlin, především kapradiny a plavuně. Během dalších milionů let, se mohlo nadloží geologickými podmínkami odplavit a zkameněliny vystoupily na povrch (viz foto vpravo). Zkameněliny prakaktusů se mohou objevit v místech, kde byly před milióny let rychle zaplaveny nebo zasypány sopečným popelem. Bez přístupu vzduchu a vysokém tlaku, následně zkameněly.

Naši jubilanti

Ing. Chvastek Jaromír - 70 let

Koncem ledna oslaví Ing. Jaromír Chvastek 70 let. Zní to neuvěřitelně, ale dokumenty nelžou. Stále mladě vypadající, plný elánu, opravdu oslaví významné, kulaté jubileum. Vypočítávat vše, co pro kaktusářství udělal by bylo zbytečné, všichni známe jeho aktivity a vynikající pěstitelské úspěchy. Po úmrtí př. Polcera byl do výboru KKO roku 1981 kooptován Ing. Chvastek. Už v roce 1982 zastával v Klubu funkci místopředsedy a redaktora Ostníku. Následující rok 1983 byl zvolen jako předseda ostravské kaktusářské organizace. V bývalé NDR uzavírá spolupráci s naší organizací. V roce 1984 byla oficiálně založena nová sekce s názvem „Tillandsia“, kde se předsedou stává Jaromír Chvastek. K 30. výročí naší organizace, vychází Jubilejní sborník 1954 - 1984.

letáček k semináři o Tillandsií, 1985, vpravo: navázání spolupráce s kaktusáři z Gräfenhainichen

O vydání tohoto Sborníku se staral především Ing. Chvastek. V roce 1985 pořádala naše organizace ve spolupráci s Květenou v Opavě seminář "Tillandsia 85", který zorganizoval Jaromír Chvastek. Pro nedostatek času z pracovních důvodů se vzdává Jaromír všech funkcí v našem Klubu. Jaromír byl v osmdesátých letech náš předseda a tři roky redaktor Ostníku. Dlouhá léta pracoval i ve výboru Společnosti. Když jsem cestoval po Argentině, tak jsem se s Jaromírem i dalšími kamarády potkal na dvou cestách. Vždy to bylo milé překvapení a předávání informací k návštěvě kaktusů na lokalitách.

Přejeme našemu jubilantovi Jaromírovi Chvastkovi do dalších let hlavně hodně zdraví, štěstí, pohodičky, pěstitelských a cestovatelských úspěchů.

Jaromír gratuluje Ing. Petrovi Roszakovi k 80 rokům, 2022, ocenění předává Goldmann, Ustroň 2023

Klub kaktusářů v Ostravě - 70 let

Ostrava a okolí, známé svou průmyslovou minulostí a bohatou kulturou, skrývá také zajímavý příběh spojený s kaktusářstvím. Historie pěstování kaktusů v tomto regionu sahá do minulosti a odráží lásku lidí k exotickým rostlinám. Tato vášeň pro kaktusářství se stala součástí místní komunity a přinesla s sebou nejen krásné rostliny, ale i společenství nadšenců, kteří sdílejí svou lásku k těmto sukulentním pokladům. První zmínky o pěstování kaktusů v Ostravě lze vysledovat do doby po druhé světové válce. Po válce začali lidé hledat nové způsoby relaxace a zájmy, a tak se do popředí dostaly i exotické rostliny. Kaktusy se staly oblíbenou volbou pro ty, kteří chtěli přinést do svého domova něco neobvyklého a exotického.

S rostoucím zájmem o kaktusy vznikly v Ostravě a okolí další kaktusářské kroužky. Tyto kroužky nejen sdružovaly nadšence do kaktusářství, ale také pořádaly pravidelná setkání, výměnu zkušeností a výstavy. Lidé začali sdílet své znalosti o pěstování a péči o kaktusy, což vedlo k rozvoji této komunity. V roce 1962 vznikl v Ostravě druhý kaktusářský kroužek. I v okolních městech už před tím vznikaly také nové kroužky. Většinou do nových kroužků přecházeli z původního kaktusářského kroužku, který se po založení rychle rozrůstal.

V současné době můžeme v Ostravě najít nejen tradiční kaktusářský Klub, ale i online komunity, které sdružují nadšence o kaktusy. Díky internetu mohou lidé sdílet fotografie svých rostlin, diskutovat o nových druzích a získávat rady od zkušenějších pěstitelů. Historie kaktusářství v Ostravě a okolí je fascinujícím příběhem o vášni a sdílení zájmů. Od prvopočátků pěstování kaktusů po moderní éru internetových komunit, se kaktusy staly nejen součástí okrasné flóry, ale i prostředkem propojení lidí s podobným zájmem. Na Pobeskydích bude pokřtěna nová kniha o historii Klubu kaktusářů v Ostravě a okolních Klubech.

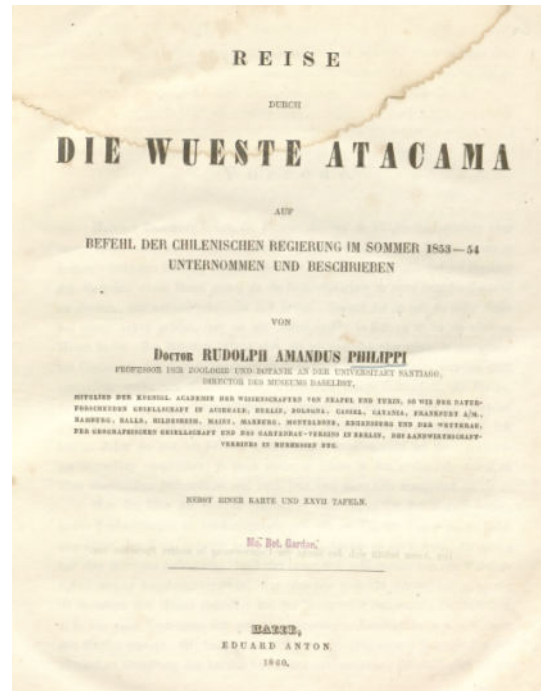

zleva: Václav Plešinger, fotící Jindřich Minol, Emil Zavadil, Jan Šuba, Herbert Janota, 1956

Vznik našeho kaktusářského Klubu se datuje na 15. 1. 1954, což je tento rok už 70 let. Asi by to chtělo oslavit. V roce 1994 jsme oslavili 40. výročí uspořádáním kaktusářského setkání Pobeskydích. Letos už je to 30 let, takže druhé významné výročí v jednom roce. Rozhodli jsme se důstojně tato výročí oslavit v rámci setkání kaktusářů Pobeskydích. Připravujeme atraktivní pořad od pátku do neděle 28. - 30. 6. 2024 v Sudoparku - Dřevná dedina, Klokočov. Všichni zájemci jsou vítáni, budeme se těšit bohatou účast.

Historie botaniky v obrazech - 22.

Rudolph Amandus Philippi (1808 - 1904)

Rudolph Amandus Philippi (14. 9. 1808 - 23. 7. 1904) byl významný německo - čilský přírodovědec, zoolog, paleontolog a profesor. Jeho výzkum se zaměřoval na rozmanitost života, zejména na oblasti biologie, zoologie a paleontologie. Philippiho práce měly významný vliv na rozvoj těchto oborů v 19. a začátkem 20. století.

Narodil se v Charlottenburgu, což bylo tehdejší předměstí Berlína, a brzy ukázal svůj zájem o přírodu a přírodní vědy. Studoval na Berlínské univerzitě, kde získal doktorát z přírodních věd. Později působil jako profesor na různých univerzitách v Německu, např. jako ředitel v Kasselu. Philippiho práce v oblasti zoologie zahrnovala studium bezobratlých, ryb a obojživelníků. Byl známý svým důkladným a pečlivým přístupem k výzkumu, a jeho taxonomické práce přinesly mnoho nových poznatků o druzích a jejich vzájemných vztazích. Jeho zájem o paleontologii vedl k výzkumu zkamenělin a fosilních pozůstatků. Philippi sehrál klíčovou roli při identifikaci a popisu mnoha druhů fosilních organismů, což přispělo k lepšímu pochopení historie života na Zemi.

Významným okamžikem v Philippiho kariéře bylo jeho účast na první průzkumné expedici do Chile v roce 1853. Během této expedice sbíral a zkoumal přírodní vzorky, což mu umožnilo rozšířit své poznatky o jihoamerické fauně a flóře. Philippi byl také aktivním členem vědeckých společností a akademií, profesorem na univerzitě v Santiago de Chile. Získal mnoho ocenění a uznání za svůj přínos k vědě, včetně členství ve vědeckých akademiích a udělení čestného doktorátu.

Rudolph Amandus Philippi zemřel 23. července 1904 ve věku 95 let, ale jeho dědictví pokračuje v podobě odkazu, který zanechal v oblasti biologie, zoologie a paleontologie. Jeho práce stále slouží jako inspirace pro další generace badatelů a přispívají k hlubšímu pochopení rozmanitosti života na naší planetě. Z mého hlediska je, že na jeho počest bylo popsáno mnoho druhů, zvláště pak *Austrocactus philippii*.

Informace

Termíny schůzí, zájezdu, výstavy kaktusů a Pobeskydí na půl roku:

- 5. 2. 2024 - výroční členská schůze, **Ing. Jaromír Chvatek**: Argentina 2023
- 4. 3. 2024 - **Ing. Vladimír Skoumal**: cesta do Nepálu, Manáslu 2023
- 8. 4. 2024 - změna termínu (1. 4. jsou Velikonoce)
- 6. 5. 2024 -
- 3. 6. 2024 -

- 24. - 26. 5. 2024 – zájezd
- 5. - 7. 6. 2024 – výstava kaktusů
- 28. - 30. 6. 2024 – Pobeskydí

- Schůzky pěstitelů kaktusů a jiných sukulentů s promítáním obrázků a přednáškou se konají **každé první pondělí v měsíci** (mimo letních prázdnin) v 17. hodin, ve **Stanici přírodovědců v Ostravě-Porubě** (Čkalovova 1881/10, u zimního stadionu). Přijďte mezi nás.
- Informace týkající se činnosti Klubu kaktusářů v Ostravě i příspěvky do Ostníku zasílejte na adresu předsedy: lumir.kral@seznam.cz
- Aktualizované informace najdete na internetových stránkách Klubu: www.pavko.cz/kko
- Informace na naše www stránky zasílejte administrátorovi na e-mail: klouda@iol.cz
- Osobní stránky Lumíra Krále, kde najdete také aktualizované informace o činnosti našeho kaktusářského Klubu: www.lumirkral.webnode.cz

Setkání přátel mrazuvzdorných kaktusů 2023

Zamluvte si včas noclehy a stravu na **23. - 25. 2. 2024**: 604 379 878, e-mailem: honza.muller2@gmail.com, info na: www.mrazuvzdornekaktusy.cz

23. 3. 2024 - proběhne tradiční **pražské sympozium**, od 9,00 do 17,00 hodin, ve Velkém sále, e-mail: pavelka@palkowitschia.cz

Adresy autorů:

Král Lumír, e-mail: lumir.kral@seznam.cz

OBSAH – LEDEN 2024

Z naší činnosti	2	Zkamenělé kaktusy	7
Obrázky našich členů	2	Naši jubilanti (Chvastek - 70 let)	11
Na úvod nového roku 2024	3	Klub kaktusářů v Ostravě - 70 let	13
Obrázky z Mikulášské schůzky 2023 .	3	Historie botaniky v obrazech - 22.	14
Krásy plodů - 2.	5	Informace	15

OSTNÍK

zpravodaj pro potřeby členů Klubu

Tisk: Grafické a Tiskové studio L+L s.r.o., Ostrava

Vydavatel: Klub kaktusářů v Ostravě, z. s., IČ 024 17 235, 747 68 Kyjovice 170, leden 2024

Šéfredaktor: Lumír Král, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 605058070.

Objednávky, distribuce: Ing. Skoumal Vladimír, M.Bajera 6038/5, 708 00 O.-Poruba, mobil: 724137021

Mammillaria crinita f. gilensis

Mammillaria grahamii f. oliviae

Mammillaria nana

Mammillaria nivosa

Mammillaria albicans f. fraileana

Mammillaria petrophila var. arida

plody i květy k článku *Krásy plodů* - 2., mamilárie jsou nádherné, ať kvetou nebo mají jen plody.
(všechny obrázky na zadní straně zaslal, vynikající pěstitel Karel Janík z Opavy)